

Az Uránia közönségének harmada magyar filmeket nézett a 2017/18-as évadban

Sikeres évadot zár a napokban az Uránia Nemzeti Filmszínház, ahol szeptember óta egymást érték a filmélet eseményei, a fesztiválok és a díszbemutatók. Nézőszámot tekintve ez mintegy százezer látogatót jelentett a magyar és az európai filmek, valamint a művészeti közvetítések számára. A nyár csendesebb, de messze nem eseménytelen – jelenleg Ingmar Bergman születésének közelgő 100. évfordulójára készülnek.

1241 meghirdetett előadás, összesen 442 egyedi filmcím, seregyi filmnap és filmfesztivál, 29 díszbemutató, 30 élőzenei koncert, valamint 32 opera-, balett- és színházi előadás közvetítése a világ nagy színpadairól. Röviden így fordítható le számokra a Nemzeti Filmszínház elmúlt tíz hónapja. Az Uránia a moziás kortárs trendjeivel összhangban az igényes egyedi tartalmak játszóhelye, ugyanakkor hagyományaihoz híven továbbra is **a magyar filmekkel való találkozás kiemelt helyszíne**. Miközben a magyar filmek nézettsége a mozikban országosan 10 százalék alatt mozog, az Uránia vetítéseinek és közönségének **harmadát a magyar filmek adják**. Az évadban a *Testről és lélekről* vezette a házban a nézettségi toplistát (átlépve immár a hétezeres nézőhatárt), az új bemutatók közül pedig Mészáros Márta *Aurora Borealis*a lett a legnépszerűbb, több mint 2700 eladott jeggyel. A magyar filmek közönségét az intézmény számos eszközzel építi: a közönségtalálkozók, a klubvetítések és az angol feliratos vetítések mellett a 2017/18-as évadban is folytatódott az *Összhang* sorozat, amelynek keretében kilenc új magyar film akadálymentes feliratozására és vetítésére került sor. Ezek az alkotások – legutóbb a *Valami Amerika 3.*, a *Vad Balaton* és a *Lajkó – Cigány az úrben* – a projektnek hála országosan elérhetővé váltak akadálymentes változatban.

Az Uránia filmprogramjának legsajátosabb vonása a sokszínűség, ami a most záruló évadban szám szerint 268 egészestés és további 174 rövidfilm címet jelentett – ennek **a 442 címnek egyharmada volt magyar**. A **rendkívüli változatosságot** a fesztiválok és gálavetítések nagy száma magyarázza. Ezekben a kivételes alkalmon olyan nemzetközi hírű alkotások láthatók, többnyire egy-egy alkalommal, amelyeket Magyarországon nem forgalmaznak. A filmes mustrák sorát ősszel szokás szerint a román és a spanyol filmhét nyitotta, a két ország kulturális képviselőivel közös szervezésben. Következett a Keresztény Film- és Könyvnapok, valamint az Európai Parlament filmdíját népszerűsítő LUX filmnapok, amelynek rendezési jogát immár negyedszer nyerte el az Uránia. A teltházás LUX-vetítések mellett a sajtó figyelmét leginkább az Uránia saját szervezésű fesztiválja, a februárban lezajlott *Előhívás – #V4filmfeszt* ragadta meg, amely a visegrádi országok filmművészetéről adott átfogó képet a KKM – Balassi Intézet megbízásából. Népszerűek voltak a külföldi vendégeket felvonultató nemzetközi versenyfesztiválok is, így az animációs Anilogue és a jubileumi, 25. kiadását ünneplő Titanic, de rendeztek a házban tematikus filmnapokat és több diákkönyvet is, illetve itt tartották az 1. Budapesti Klasszikus Film Maraton megnyitóját.

Szép számmal voltak **díszbemutatók** is, amelyek közel egy hónapot tettek ki az évad programjában, és köztük is a magyar címek domináltak. Messze a teljesség igénye nélkül: itt került mozivászonra (először vagy eddig egyetlen alkalommal) Szász Attila *Örök tél*, Zsigmond Dezső *Sátánfatty*a, Tuza-Ritter Bernadett *Woman Captured*, Varga Ágota *Bokros jelentések*, Pigniczky Réka *Lövészek*, Kövessy Róbert *Pesti lányok*, Kanalas Éva *Adigsi, a tuva sámán* vagy legutóbb Kocsis Tibor *A sándorgyuri* című filmje. Látszik, hogy a dokumentaristák számára az Uránia az elsőszámú cím, de a többi műfaj is nagy megbecsülést élvez. Az EMMI támogatásával megvalósult *Balázs Béla-díjasok az Urániában* sorozat vetítésein például a televíziós műfajok és az animáció kerültek előtérbe, a 2017 őszén rendezett KAFF napon a kecskeméti animációs filmfesztivál programjából láthattunk ízelítőt, a *Cinemascope* és a *Mozizz a Filmakadémiával* vetítésein pedig a METU és az SZFE hallgatóinak rövidfilmjei debütáltak.

Az idén 122 éves Uránia a kortárs alkotók mellett természetesen **a klasszikusokra is figyel.** Ennek jegyében került sor az évben számos vetítésre, gyakran a Nemzeti Filmarchívummal együttműködésben. Makk Károly emlékére, filmszalagról pergett ősszel a *Macskajáték*, a Fábri Zoltán centenárium jegyében a felújított *Körhinta* és *A Pál utcai fiúk*; az *Anna Karenina* új, Sahnazarov-féle feldolgozása kapcsán tavasszal Garas Márton éppen százéves adaptációját tekinthették meg élőzenével. Tavasszal a Nemzeti Filmalap kezdeményezésére létrejött a Magyar Film Napja, amely mostantól minden év április 30-án arra az 1901-es eseményre emlékeztet, amikor filmgyártásunk úttörői az Urániában bemutatták az első magyar filmet, *A tánczot*. A film emlékét a jeles napon tánc tematikájú vetítések és alkalmi kiállítás idézte fel az épületben. Filmtörténeti kincseket mutatott be az évadban az Uránia és a Budapesti Olasz Kultúrintézet együttműködésében megvalósult, több mint 2500 látogatót vonzó *Római anizs* sorozat is, amelyben a filmművészet tizenegy, Róma által ihletett darabja szerepelt. Jó hír az olasz kultúra szerelmeseinek, hogy a sorozat év végén **Itáliai utazás** címmel folytatódik, ezúttal Itália távolabbi szegleteibe kalauzolja el a nézőket.

Évek óta fontos pillérét alkotják az Uránia programszerkezetének a **társművészeti közvetítések.** Nem kell New York-ba, Moszkvába vagy Londonba utaznunk ahhoz, hogy részesei lehessünk a Metropolitan Opera, a Bolsoj Balett vagy a National Theatre világsztárok felvonultató előadásainak. A közkedvelt színpadi produkciók, valamint a világhírű művészek munkásságát aktuális kiállítások alapján feldolgozó *Exhibition on Screen* sorozat epizódjai, melyek a 2017/18-as évadban közel 23.000 nézőt csábítottak be a Filmszínházba, a jövőben is elérhetőek lesznek. A társművészeti évad teljes programja szeptember közepétől válik publikussá.

A zeneszerető közönség felfigyelhetett rá, hogy az elmúlt egy-két évadban az Uránia **hangsúlyosabban jelen van a főváros zenei életében** is, és nemcsak a koncertfilmek révén. A színpadán szeptember óta megvalósított 30 zenei koncert részben ösztönző fesztiválok – így a CAFE Budapest, a Budapesti Tavasz Fesztivál, a Zsidó Művészeti Napok – keretében, részben önálló programként valósult meg. Fellépett a házban Szalóki Ági, Korcsolán Orsolya, a Hungarian FolkEmbassy, Kovács Nóri, Avi Avital, Rákász Gergely, Rost Andrea és Harazdy Eszter, Malek Andrea és még sokan mások. A koncerteknek nem egyszer filmes kötődésük volt: Szelevényi Ákos a *Chasing Trane* című Coltrane-portréfilm bemutatóján zenélt, a Makám koncertjéhez az Anilogue stábja varázsolt animált képeket, a Chopin University Big Band közismert filmzenéket szólaltatott meg, a Kozma Orsi Quartet szving koncertje Woody Allen filmjei előtt tisztelgett. Volt japándob est és kórusfesztivál, és sikerrel folytatódott az Uránia házi kamarakonzert sorozata is a Sinfonietta Pannonica Ensemble előadásában, akik ezúttal Brahms kamaraműveit adták elő. Az Uránia a 2018/19-es évadra is gazdag zenei programmal készül. Ennek keretében mutatják be például novemberben az immár hat Emmy-díjjal is elismert ***The Violin Alone*** című dokumentumfilmet, amelynek főszereplője, Oláh Vilmos hegedűművész személyesen is fellép az esten.

A nyár a mozik életében nyugalmasabb időszak, de azért nem eseménytelen. Az Urániában jelenleg **Ingmar Bergman születésének századik évfordulójára** készülnek, amelyet **július 14-én**, szombaton világszerte megünnepelnek a filmrajongók. A Nemzeti Filmszínházban az este folyamán premier előtt lesz látható a ***Bergman – A Year in a Life*** című, Cannes-ban bemutatott 2018-as dokumentumfilm, amely az ELF Pictures forgalmazásában ősszel érkezik a mozikba. Ezután az ***Egy nyári éj mosolya*** című, romantikus és talán kevésbé ismert Bergman-filmet vetítik, eredeti nyelven, magyar felirattal.